

ANY VII

BARCELONA 27 SEPTEMBRE 1894.

NÚM. 317

LA TORNADA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

Si es cert io que 'm diu aquí
'n Francisquet Valdeperas,
creguin que 'ls ho dich de veras,
hasta 'm voldria mori.

CRÓNICA DE LA SETMANA

DESDE que la *Gaceta* va publicar las novas reformas en la segona ensenyansa s' ha mogut una verdadera algarabía entre 'ls diversos instituts, que á continuar aixís se farà difícil que dits centres d' ensenyansa puguin comensar á funcionar lo dia 2 del próxim mes. Y no es aixó sol sino que mentres lo senyor Groizard reb plácems y felicitacions per part d' uns, altres no tenen prou medis per censurar-lo, y al cap de vall un se queda que no sab si las actuals reformas serán un bé ó un mal.

Jo, sense pensarme que las tals reformas siguin una gran cosa, 'm sembla que sempre valdrá mes lo nou método d' ensenyansa que lo que fins ara s' ha vingut seguint que privava per lo defectuós; pero com que tinch la costum de no entusiasmarme massa, fa que no me las prometi gayre felissas y que tingui lo plé convenciment de que tant desd' are en endevant com abans sortiran batxillers que ab prou feynas saben escriurer lo seu nom, y advocats qu' escriuhen *Cerafina* per *Serafina* y estudiants de medicina que posan *Creosota* pura de *aya* y *hacete* de *igado* de bacalao y altras cosas per l' istil, y consti que no exagero y que tinch en mon poder los autógrafos que acreditan los coneixements de certs batxillers en qüestions de ortografía y qui vulgui ser curios que passi 'ls seus ulls pels apuntes que 'ls estudiants acostuman á treurer en classe de las explicacions del catedrático y podrá convencers per éll mateix del detestable estat en que 's troban la inmensa majoria de batxillers, y si aixó passa entre la gent de carrera, ¿qué passará entre los altres? Val mes no pensarhi.

Consti que d' aixó no 'n tenen élls tota la culpa, ni 'l mal está en la segona ensenyansa sino en la ensenyansa primaria, la que forma 'ls fonaments del edifici científich, la qu' es mes digna de atenció per part de qui té la obligació d' enterarse per la il·lustració dels espanyols y la que está abandonada fins l' extrém de trovarse mes que raquíca, casi agonisant, y que difícilment podrán tornar á bona vida á pesar dels congressos pedagógichs celebrats aquest estiu, y es que la primera condició que necessita tothom per dedicarse á qualsevol treball es la de menjar y avuy los mestres d' estudi no menjan, y, segons sembla, no menjarán may més.

ESTUDIANT.

Aproximació

EN Joseph, volguent un día ser rich y anar ben vestit, en jugá á la lotería va pensar tot desseguit

Era gran son goig al veurer com 'nava á comprá 'l bitllet qu' éll sol havia de treurer creya, alegre y satisfet.

Al sè á la administració que té á la vora, repara un angelet... bufadó, d' hermosa y divina cara.

—¡Qu' es caya!— diu tot mirant sa figura tan bufona... Y ja desd' aquell instant lo preocupa aquella dona.

Boig s' acosta á n' ella al punt; ella fingeix, la perversa... y van tirant Rambla amunt en amigable conversa.

Tomban quatre ó cinch carrés, entran á una casa... blanca, y... qui vulgui saber més que se 'n vagi á Salamanca.

Jo no sé si en aquell dia 'n Pep no 's va descuydar d' anar á la lotería, ó si hi va deixar d' anar, ni sé si 'l bitllet comprá, ni si no 'l comprá puch creurer; lo que 'ls puch assegurar es que 'l bon Joseph... ¡va treurer!

Y qu' es vritat ho ha probat, puig diu, sense se' enganyifa, que d' aquell *joch impensat* éll va *ben treurer la rifa*.

ANTONET DEL CORRAL

DEL NATURAL

MIREUSEL, ja está plantat en l' acera del carrer, ab lo llápis y 'l paper escribint atolondrat. Qualsevo! potsé 's creurá, al veurel per 'llí passant, que n' es algún dibuixant que inspirant are 's' está, ó bè un poeta de fama d' aquells de grans pensaments que combina 'ls arguments per tres comedias y un drama. Donchs, no senyor, rés d' aixó; ho pot creurer ben formal,... puig es un municipal que denuncia un carretó.

M. GARDÓ FERRER.

GRAMÁTICA NEGRA

LA gramàtica parda es ja un nom molt antich que cada hù li ha donat la seva aplicació si be se 'n diu gramàtica parda quan es vol dir de la picardia que emplea l' ignorant, d' ingeni apimat que supleix de vegades ab ventatjo al ilustrat que obra despulat de tota malicia.

La gramàtica negra es la que emplean aquells que escriuen amor ab *h* ó sigrons ab *y* grega y no titubejan en posar al públich los seus coneixements acadèmichs al servey del primer que passa.

Espanya es lo gran país de la gramàtica negra.

No hi ha pas molt qu' un pintor pintava un rótol en una cotxeria de cert carrer de prop del Hospital que havia de dir *Teléfono* y ab tota la calma havia ja posat *telefon* y al avisarlo un transeunt, va contestar que *algunas vegadas ja ho posava*; resposta xistosa que en lo teatro hauria valgut un aplauso al seu autor.

En Sant Gervasi de Cassolas hi ha un lletrero que diu: *monzetas á 6 cuartos libra*, y en un colegi del carrer de Balmes, en tot un colegi, se ostenta un lletrero que diu: *Nuestra Señora de los Desemparados*, censurable falta mil vegadas mes que la sin *ribal* d' un quadro de fotografias del Kiosko de frente al de 'n Tasso de la Rambla de las flors, perque al fi y al cap aquest no perteneix á cap colegi ni cosa que á deu lleguas s' hi sembli.

Un altre colegi hi ha en lo Poble Sec qu' rótol diu: *Se dan lecciones de noche*; digués *lesiones* tal volta no fora tan disbarat perque es *lesionar* y gravement la gramàtica castellana.

En altres terras hi ha una verdadera policia per evitar tanta garrafal, pero en Espanya, la terra que paga poch y mal als mestres d' estudi, 's deixa passar tal vegada pera no treurer lo caràcter al país de pan y toros.

Però ahont es hasta criminal lo tolerar la gramàtica negra es en lo *campo santo* en hont hi ha epitafis que no poden per menos que fer esclatar la rialla del visitant que s' atura pera llegirlos. En lo *ram* de la poesia es en hont hi ha lo bo y millor.

"En esta tumba se encierra
mi padre y mi pobre hermano
que con placer inhumano
se los tragara la tierra."

Ara diguinme si no mereix estar tancat en un quarto fosch á pá y aygua tots los días de la seva vida l' autor de semblant epitafi.

Y ¿qué me 'n diuen dels ex-votos que 's guardan en molts temples de Catalunya?

Dignes sectari de la gramàtica negra, capassos de fer trencar de riure al home mes fret del país dels mantecados *naturals*.

Jo no sé com los Pares de familia que s' entretenen perseguint la pornografia no ho fan ab la pornografía gramatical y artística que altra cosa no es lo que aca-

bém de senyalar y que mereixerían agraïment de la Pàtria si ho portessin á cap.

¿Ho farán?... Aveyám.

CLARA SOL.

Improvisació

Á UN QUE VA PREGUNTARME QUÉ
ERA JO.

SOCH lo que soch, y no sé
lo que soch, ni sé tampoch
lo que no soch ó seré
quan deixi de se 'l que soch.

Lo qual prova clarament
que ningú tot sol s' entén.

LLUÍS MILLÀ

QUI POGUES SER GOS

NETA dels ulls del cel
ab qui penso nit y dia,
tu ets ma única follia
tu n' ets mon únich anhel;
me torna boig lo teu cos
y me mata ta careta
per xó está peta que peta
lo meu cor sense repós.

Com la cara que tu tens
no n' hi há pas cap de tan mona,
com tu no hi há cap mes dona,
ni dents com las tevas dents,
ni cabell he vist tant fi
com lo de ta caballera,
ni dona tan sandunguera,
ni cap angel tan diví.

Quan te veig per un carré
al contemplar tal bellesa
me bat lo pit ab feresa
que ni sé lo que me vé;
llavors recordo, María,
las llibertats que té 'l gós
y en aquell moment ditxós
que fossim gossos voldria.

MERO COL.

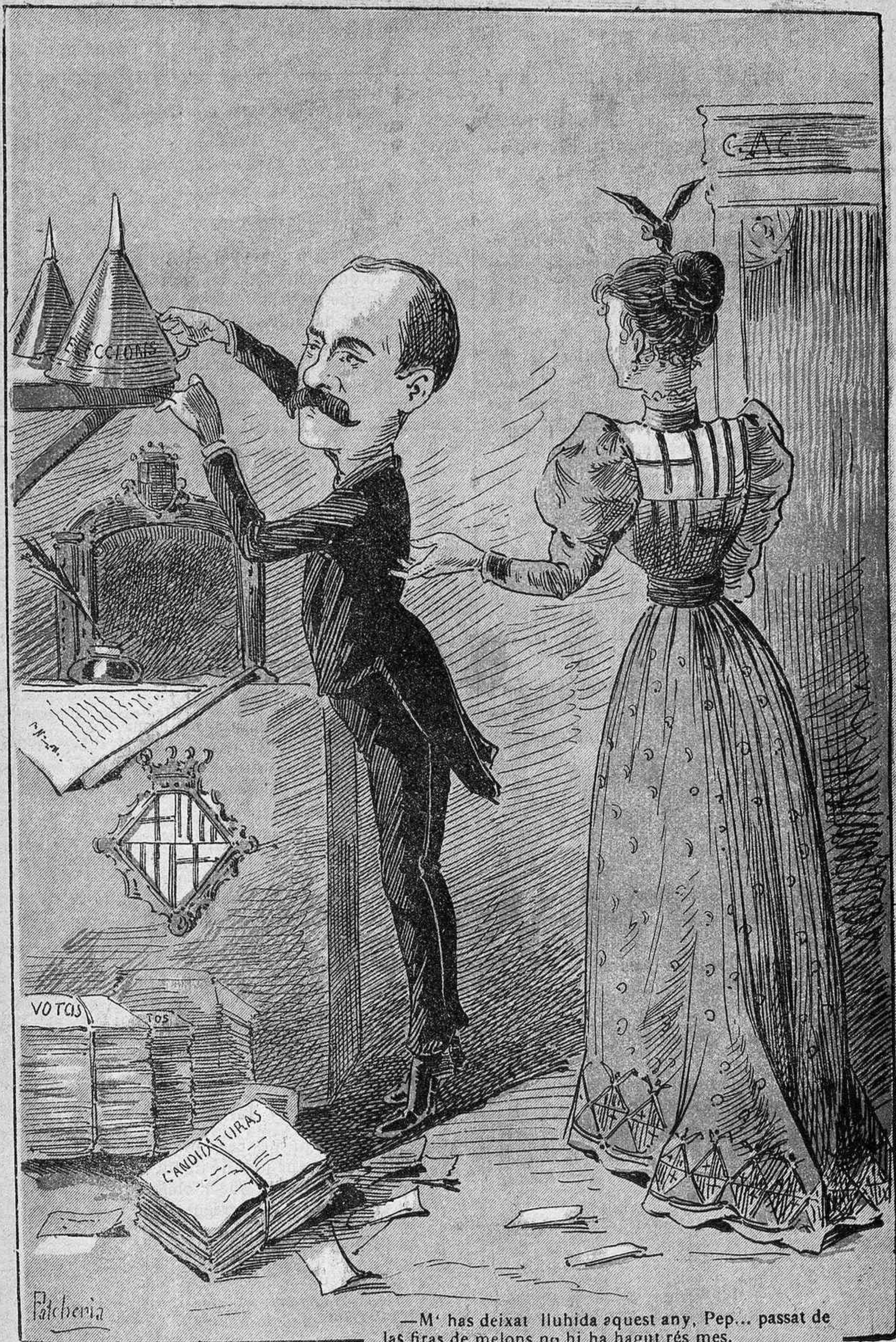
ESCLATS

Mira tú si es ben estrany
l' amor que jo t' he tingut,
que 'm vas dir que t' oblidés
y jo, dócil, t' he cregut.

¿Veus aqueixa mar serena,
tranquila y blava, m' aymía?...
Molt mes tranquil encar' es
lo destell de ta mirada.

UN A. VENDRELLENCH.

LA MERCE

DURANT LAS FESTAS

—Y donchs, ¿qu' has fet?
—Si aixó ja no son festas ni rés... total un retotje de miquel.

—¿Que vols?
—No 'm va dir que vingúes per las festas de la Mercè?
—Si... l' any que n' hi hagi.

—Crech que la pescaré.
—Crech que l' he pescat.

—Un senyor la demana
—Digali que durant las festas de la Mercè, no rebo

Roig 1875

ETCETRA

No vol dir rés y vol dir molt; segons.
Es lo mot velocípedo de las ideas kilométricas, dels pensaments sense cap ni centener, dels comptes errats... etcetra.

A caball del.. etcetra hi viatjan suposicions, subterfugis, ambigüitats, manganillas... etcetra, etcetra.

Perque casi tots los... etcetras son romansos.

A remolch del... etcetra s'arrastran molts xerrayres polítichs pera sortir del encallament de sa propaganda envejosa, ambiciosa, egoista... etcetra.

Moltas vegadas un... etcetra llensa á perdre l'honor d'un home.

O la... etcetra d'una dona.

¡Quants y quants d'aquets que se las echan de... etcetra, fan carrera ab lo... etcetra, etcetra de la poca-vergonya!

La ciencia (!) de molts dependeix massa sovint de reguitzells de... etcetras que 'ls ignorants traduheixen per *figuras retóricas* y no son rés mes que ensopegadas, animaladas, embuts... etcetra.

Los perdona-vidas de la Literatura se valen del.. etcetra per conquistarse un nom criticant obras; y lo que conquistan es... etcetra: no 'm dona la gana de dirho.

Lo mateix que 'ls oliayres de las Arts, los que aspiran á ser génis abocant cetrills: aquestos, pintant quadros, se la pintan de... etcetra; empró la Gloria no 'ls pot veure ni en pintura y 'ls hi pinta la cigonya.

¡Per qué? Perque tenen lo... etcetra de las pretensions al cap-de-munt del pinzell.

Aixís com aquells altres lo tenen al cap-de-vall de la plomilla.

Y no cito exemples, senzillament perque, ¡vamos!... etcetra, etcetra

Si passéssim revista d'algún rengle de sabís dintre tots los rams del saber (ó del no saber) humá, deduhiriam que certs fonaments de incertas notabilitats y celebritats de... etcetra son de cartró.

Mes clar; lo morter que s'emplea en la edificació d'algunas eminencias no gayre... etcetra, está compost de totas las substancias que varian entre la clara d'ou y 'l pá mastegat.

Lo fil que sosté 'l Mérit, casi sempre es romput per lo... etcetra de la Influencia.

Quan no 'l romp la... etcetra de la Calumnia.

Lo... etcetra dels temps moderns es la Hipocresia.

Sense la... etcetra de Negoci lo Progrés se n'aniria d'oros.

L'honor nacional, la integritat de la Pátria, la protecció del país, la moralitat administrativa, la sinceritat electoral... etcetra, etcetra, que naufragan sempre, sort tenen del... etcetra de la farsa, qu' es lo salva-vidas (?!) d'aquesta nació al aygua.

L'etcetra va bé sempre en tot y per tot, aquí y á tot arreu.

Si está tant generalisat lo seu us, es degut á que sa aplicació es imprescindible, indispensable.

Y per acabar...

Etcetra, etcetra.

J. BARBANY.

Un lance d'honor (!)

UN día al mitj del carrer estavan dos disputant y al sentir sos crits, sortiren la gent de tot lo vehinat per calmarlos, pró al contrari, ells se seguian brallant, quan allí hi va compareixer per sort, un municipal. Los dos al veure 'l, cridaren allavoras mes que may, y 'l guardia ab bonas paraulas al últim los va calmar.

Ja marxavan, quan, un d'ells digué al altre ab tó molt alt:

—Demá t'envio 'ls padrins per eix agravi venjar.—

Y aquest ab molta sang freda desseguit li replicá:

—¡Noy! per mí no t'amohinis perque ja soch batejat.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

DEL MEU ALBUM

«DESCANSA aquí...» Vaig llegí sobre la tomba grabat del sér mes agraciat qu' en la terra coneguí. ¡Ella descansa! ¡Ay de mí! y jo ab l'ánima nafrada primavera é hivernada veig passar sense pará no poguent jamay trobá de mon descans, la jornada.

Digueume qu' es pot creure en eixa vida si fins l'amor dels homes es mentida.

Avuy no tenim pá mos fillets,—deyá una pobreta mare sanglotant y á dintre una taberna del devant lo marit mitj begut, jugava y reya.

J. TARRÉ Y R.

PÀTRIA

—LO TRAVALL, LA FÀ—

DEL cim de la torreta
de lo casal, que habito,
admiro nit y día
un panorama hermós;
si miro vers la dreta
lo Llobregat oviro,
si miro vers la esquerra
lo remorós Besós.

Enllá, d' enllá, s' oviran
las mallorquinas costas
que un temps foren nisaga
de conquistadors reys,
y admiro en primer terme
la noble Barcelona,
joyell de Catalunya
plorant sos Furs y Lleys.

Furs, que robats li foren
per Pheliph V, lo Déspota,
preuhadas Lleys que anyora
lo poble catalá;
¡Malhaja una y mil voltas
l' autor d' aytal despulla
estigma d' una rassa
que no s' pot recordá!

Del cinich fet que ploran
los fills de Catalunya,
á Deu clamém venjansa
que te d' esser crudel,
per xó per obtenirla

en lo treball, s' acotan
sense repós los joves;
y els vells prégan al Cel.

¡Oh Perla Catalana
de lo treball, empori!
Si un jorn fores robada
per xó no has empobrit,
que aumentan ta valua
munió de xamaneyas;
quals fumejantas bocas
ton cercle han engrandit.

Un temps, quan te trobavas
entre murallas presa,
lo teu valor indómit
deixava arreu recors;
ta venerada enssenya
los mars del mon solcava
vençent, arreu, y ab gloria
los teus profanadors.

En temps dels Almogavers,
guerrers, braus é invencibles
parlar de Catalunya
del mon era parlar;
avuy lo centralisme
't té aferrats los brassos
invalidant d' eix modo
l' heroïsme Catalá.

No 'n te prou ab robarte
tos Furs y Lleys preuhadas

que roba ab ardor cinich
lo pá de los teus fills;
¡malhaja una y mil voltas
la institució execrable
que á nostra Catalunya
rodeija de perills!

¡Malhaja una y mil voltas
lo á qui l' enveja cega!
Lo centralisme abatrens
ab mala fé, preté,
pero, per mes que ho prova
jamay podrá lograrho;
que lo treball enlayra
al poble que 'l manté.

Travalla, donchs ma Pàtria,
que 'l treball, dignifica;
travalla, y cas no fassis
de critichs inhumans;
que quant molt mes trevallis
serás mes poderosa,
y sempre, Catalunya
será pe 'ls Catalans.

Un temps fores temuda,
y tot perque eras lliure:
avuy encar que presa
ton avenir somriu.
¡Benhajas Pàtria mia!
¡Benhajas Catalunya!
¡Benhaja 'l tros de terra
que sols del treball viu!

J. ROIG CORDOMÍ.

CANTARS

Las monedas que son falsas
tot morial las desprecia,
y tú que 'n ets tant, nineta,
tots los joves te voldrian.

Aixis com la papallona
del jardí besa la flor,
aixis besar jo voldria,
lo teu llabi seductor.

Es tant lo que t' aymo, nena,
y tant gran lo meu amor,
que si mes vuy estimarte
ja no tinch prou gran lo cor.

F. DEULOFEU.

Litografia Barcelonesa

DE

Ramon S. Lladó

5. S^a Ramon. 5.
Barcelona

ESPECIALIDAD en CROMOS y RECORTES de todas clases para ANUNCIOS INDUSTRIALES,
PROGRAMAS, MENUS, etc etc PRECIOS SIN COMPETENCIA

Prontitud.
Esmero
Economía

— Aviam si te 'n recordarás, Carlitos. Ja sabs que si algú 't pregunta d' ahont venim, no t' escapi el nom de la Bordeta; has de dir que habém passat p' istiu al ex-tespde Luchon.

— Zi, zi, papaitu, zi, ya ho zé com zi loz una lizó: Venim de Miladitz, Pipi y... y... ¡ Banyetas de la zoni

— Estiém de xeripa; mossen Liúpiá!

— Ja ho pot dir mossen Floronco, la tamborinada de 'l solista Carreter y 'l solista de la marca de fábrica mon es nostrel

Aquí 'is presento l' hereu Lisara, sarauhista de la fusta de fer baldufas. No vol acabar lo mes de Septembré, sense haber ballat en tots los los embalats de festas majors de Catalunya. Llarga es la tasca y sols ne conta trenta sisi!

— Adios. Pepa, que voy á las Muniobras!

— ¿En donde cae este pueblo?

— Pues mira ¡recongrin!... yo no se si cae ó no cae pero esto mesmo pregunto yo y todos mus lo decimos y mus lo volvemos á preguntar y... ¡naide lo sabe!

Teatros

PRINCIPAL

Ab bon peu ha comensat la companyia Tubau-Palencia ja que totas las obras representadas han sigut éxits, deguts á la notable execució que hi han donat, distingintsi molt particularment la estrella de la companyia Sra. Tubau, secundada acertadament per los Srs. Vallés, Cachet, Sala Julien y Manso.

La obra *Dionisia* executada dilluns y dimars últims, revestí los honors de aconteixement dramátich, principalment las interessants escenas dels tercer y quart actes que de veras conmogueren á tota la concurrència. Tal fou la vritat ab que sígueren desempenyadas per la eminent y sens rival Tubau y lo discret actor Sr. Vallés.

Pera ahir estava anunciat l'estreno de *Luisa Parquet* de Dumas (fill), arreglo per lo malograt escriptor Sr. Bofill de la que 'n tenim inmillorables noticias.

NOVETATS

La companyia d'ópera italiana continua tenint lo favor del públich havent tingut verdaders plens en las passadas festas.

Pera demá anuncia lo seu benefici lo mestre director senyor Goula (fill) ab escullida funció, prenenthi part ademés la tan aplaudida societat coral Euterpe de Clavé, de la que n' es lo Sr. Goula, director.

Las molts simpatias que ab son preclar talents' ha sapigut captar, fa que preveyém una magnífica entrada.

ROMEA

Ab bons auspicios com en los anys anteriors, ha comensat la temporada, en aquest favorescut colisseu.

Adriana, La Mesonera del León de Oro y Or han sigut las comedias triadas per l'Empresa en las festas de la Mercé, totas las quals van lograr un magistral desempenyo.

L'estreno de *La font de 'n Bori* cosi, cosi.

En la segona representació varem notar qu' havia corregut l'estisora ab lo que la obreta va guanyar molt; ja que en lo teatro pert curt no 's pert res y per llarch es pert éxit y... horas de dormir.

En ensaig *Lo nen de la casa* d'autor Anónim; encara que s diu d'amagatoris lo nom d'un acreditat autor que ja que ho es, no deuria quedar-se tras barrera.

Alló de: després de veurerli etc., etc, *no fa guerrero*.

TIVOLI

Durant tota la setmana han anat efectuant beneficis las principals parts de la companyia entre ellas la Srta. Martínez Perlá y los Srs. Gamero y Alcántara, havent sigut la obra de recurs l'espectacle *Miss Robinson* y com á reclam dels beneficiats, un acte lírich en que s' hi distingeixen particularment.

Avuy anuncia lo seu, lo simpátich baritono Sr. Carbonell donant per complement al espectacle, la escena final del acte tercer de la ópera *Rigoletto*, acompanyantlo la senyora Montilla Ruanova y lo Sr. Visconti.

Demá la Srta. Pretel, ab la seva *serata d'onore* 'ns donará *El monzguillo* que ja 'ls asseguro que lo Colás d'ella, será dels que forman época.

Al Tivoli donchs, avuy y demá.

CATALUNYA

La funció inaugural á pesar dels bons desitjos de la Empresa y d' algun dels artistas, sigué un complet fracás.

En representacions succesivas ja ha anat millorant pero á fi de que 'l pabelló del género chico s' aguantí ferm, es precis posar obras novas, que aixís s' evitarán comparacions.

Están en ensaig y á punt de proba *Las amapolas y Cam-*

panero y sacristan que actualment son las obras d' éxit en Madrid.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

De veras felicitem al Sr Alegria, per lo talent que demostra en la presentació d'espectacles, aixís com també per lo bombo que en ells sab donarli.

Actualment la serpentina equestre anomenada *Miss Enhart* ha lograt serli la pedra filosofal de la taquilla, y sos exercissis á anunciarse sense noms estrangers y entrevesats, no haurian lograt despertar la curiositat del públich.

Dihém aixó perque la tal *Miss Enhart*, encare que son treball sigui á las foscas, nos semblá ab son físich, veurerli la simpática fisonomia de la artista equestre Clorinda Alegria, pero ja sabem que á anunciarse ab aquest nom ni lo treball hauria sigut tan notable ni las funcions donadas s' haurian contat per plens y éxits.

¡Oa lo qu' es l'imparcialitat del públich!

Ara está en vias de debut altre serpentina y per lo tant, també *Miss*, la que executarà la dansa, dintre una gabia en que hi haura 4 llóns domats per Mr. Sioni.

Sr. Gil (Alegria) per aquest cop, no 'ns ensarroni, que no sigui algun Tonino ó Tonto l' encarregat de suplir la *miss*.

Ay no, senyor Gil,
que sería massa fi!

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

Los beneficis dels jermans Güell administrador de la Empresa y actor genérich de la companyia, respectivament, efectuats en la setmana passada, se vegeren sumament favorescuts, lo que proba lo grau d'amistats que tenen logradas.

En lo del últim, s'estrená un monólech del aixerit escriptor Sr. Millá, titulat *La fiera malvada* que va tenir un desgraciat éxit, degut á que lo beneficiat no sabia de son rôle ni un sol vers, puig ho demostrá ab la cantilena sempre igual y monótona ab que lo declamá y després compreguerem lo resultat, del éxit, ab la lectura del exemplar, puig que hi obsevarém que s' havia permés l'actor la llibertat de ferhi recortes sumament considerables que truncaren per complert l'argument.

Duptém que l'autor l'autorisés pera tals mutilacions.

També s' havia anunciat l'estreno de *La ropa de Carlos II* juguet lírich dels Srs. Mesa y Sadurní que no va poguér efectuarse, á causa, segós murmuracions de bastidors, d'una ruptura dels autors.

Aquesta vegada ab vritat, pogué dirse la consabuda coletilla «Por causas ajenas á la voluntad de la Empresa» etc., etc.

CONCERTS D'EUTERPE

Lo passat que s'efec uá lo dilluns últim, fou á benefici del director de la Societat Sr. Goula (fill), que per lo plé de gom á gom que 's vegé, se pot comprendre 'l grau de simpatias que té entre 'ls assíduos concurrents á aquest espectacle.

Finit lo capritxo instrumental y vocal *La redempció d' Africa* (que dit sia entre paréntesis tingué igual gran éxit que en son primer dia) fou obsequiat ab un preciós regalo, ofrena de la societat coral.

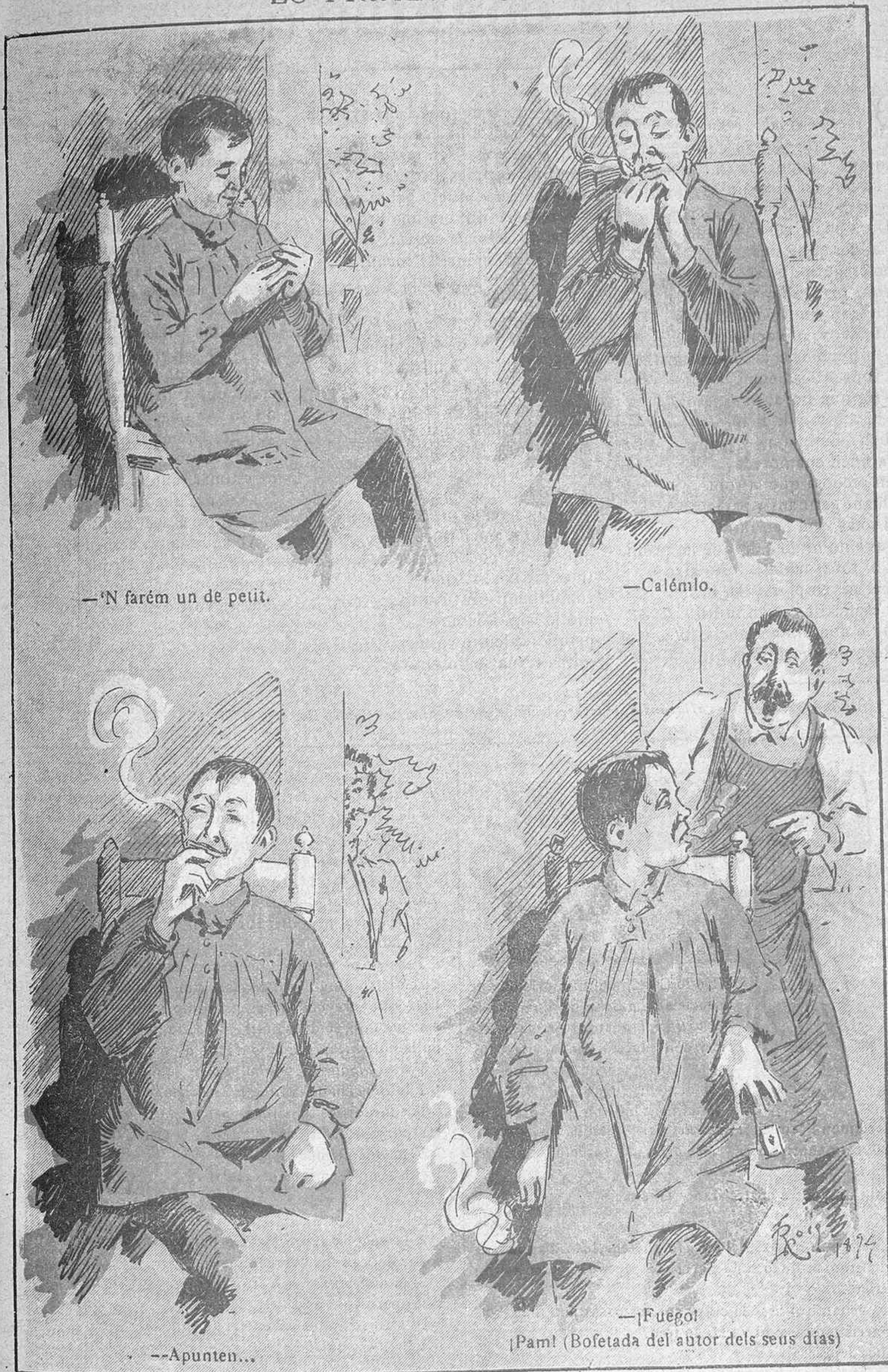
Dit capritxo, lográ 'ls honors de la repetició, la que tingué lloch baix la notable batuta del eminent mestre Goula (pare), son autor, tribuantse'shi per tal motiu una justa ovació á abaós directors.

Al despedirnos per aquest any de dita important societat coral fins el pròxim, debém manifestarlos nostre aplauso y agraument per las halagadoras frasses que en son *Eco* tributan á sos favoreixedors y amichs, dels que 'ns ne contem-repetint per lo tant també com élls:

¡Gloria á Clavé! y ¡Vivan las instituciones corals!

UN CÓMICH RETIRAT

LO PRIMER CIGARRO

UN CORRIDO (1)

QUÉ es la vida?... rés... aixó
(llensant fum del cigarro)
 fum que 's condensa en l' espay,
 un sospir, un mot, un «ay»...
 Ja está la definició.

Dura poch, per molt que duri
 ni fatigosa que siga!...
 y no creguin que aixó ho diga
 porque rés á mi m' apuri.
 Soch jove, vint-y-cinch anys
 conto avuy, pró aprofitats;
 ¡Si 'n tinch de cors conquistats!...
 No conech los desenganys.

Veig una noya, m' agrada,
 m' hi acosto y li dich—*Jo t' am'*—
 li dich—*Estimam*—y ¡pam!
 ja la tinch enamorada,
 y 'm proposa que la robi
 olvidant germans y pares,
 casi totas, son ben raras
 las que no m' han dit que ho probi.
 ¡N' hi robat tantas!... pró aixó
 es per mi empresa tan fútil
 qu' esplicarlas crech inútil:
 ¡No 'm dono importancia jo!...
 Recordo encare una nit,

que 'n lloch de robá á ma aymada
 qu' era una dona casada,
 vaig *secuestrá* al seu marit.
 ¡Y quina nit mes distretal
 vaig tení sort, que 'l pobre home
 va creurers' qu' era una broma
 de 'ls de la *ronda secreta*.

Vaig ferli creure al *babau*
 que era de l' autoritat,
 y que 'm 'via equivocat
 prenentlo á n' éll, ¡pobre *Paul*!
 N' he tingut de tota mena;
 m' entusiasma á mi una mossa
 si es ben blanca, fina y rossa,
 y no dich rés si es morena...

Per cap he fet distinció,
 faig honor á totas ellas...
 ¡Si á totas trovo tan bellas!
 ¡Si provocan ma passió!...
 Pe 'l carré, es un compromís,
 á cap dona puch mirá
 que, no ho poden remediá,
 totas me fan lo somris
 com dihent:—A tú 't buscava—
 pró jo faig 'l desentés
 porque, calculin vostés
 quina feyna se 'm girava

si ab totas tinch que fé 'l tast;
 are mateix, ne tinch sis
 y 'm trovo en un compromís
 porque no puch dá l' abast.

'N tinch una que ven guants;
 una *raspa*... es dir criada,
 y una que fá la bugada
 de la roba de 'ls gegants;
 una qu' es curta de vista
 porque mira massa prim;
 luego una artista sublim;
 y l' altra telefonista.

¿Ja ho veuen si tinch salida?
 crech que s' haurán convensut
 de que ab totas he vensut:
 ¿Qué hi farém? aixó es la vida!

Mes encare 'm veig ab cor
 de estimar, puig s' ho mereixen,
 á las nenas que assisteixen^a
 al «Centro Roger de Flor».

Ab aquesta 'm despedeixo
 y 'm retiraré: ab permís...
 y encare que 'n tingui sis
 sempre vostre 'm repeteixo.

R. ALONSO.

(1) De la Revista *Fotografias instantáneas* estrenada en lo teatro del Centro Roger de Flor.

En lo Certámen humorístich de
 la societat *La Sèba* ha guanyat la
 flor artificial nostre apreciat com-
 pany de Redacció senyor Barbany
 per sa poesia incomprendible *Odi*
d' amor, lema: ¡*Qué sèba!*

Igualment ha obtingut premi en
 dit Certámen l' amich *Pepet del Carril*, també redactor d'
 aquest setmanari, ab sas *Memorias d' un botó*, lema: *Per*
mostra...

Rebin un y altre nostra franca felicitació.

Un colega se queixa del *agrado* que emplean los conduc-
 tors del tranvia de foch de Sarriá respecte al tracte ab los
 passatjers.

Si es vritat, qui 'n té la culpa son los passatjers mateixos
 A Sarriá també s' hi va ab lo tren.
 Y mes depressa.

De lamentació califica *aquell crítich* de *La Esquella de la*
Torratxa la banderilla de foch que lo Llicenciat Vidrieras
 va dedicarli desde las columnas del nostre setmanari.

Seguint aquest sistema, de aquí endevant, de las garro-
 tadas n' haurém de dir caricias.

Expressa, també, aqueix crítich grotesch, que l' autor de
Ensaig general, no está encare en lo cas de poguer *pendre*
l' alternativa, pera discutir ab éll.

(¡Alábat!...)

Passant per alt que l' esmentat autor no va proposarse
 discutir ab ningú—¡ni ganas!—sino espolsarse las moscas,
 cosa que creyém va lograr completament, es, també, un
 sistema nou, lo d' establir, á fi de fugir d' estudi, categorías
 en la polémica, com si 's tractés d'una quadrilla de toreros.

¡Vaya, *alante*, Sr. *Culio!* D' are endevant lo coneixerém
 per lo *Barbián* de la literatura catalana. Y un' altra vegada
 calsis millor las sabatillas, porque aixó de bravatejar, per
 escaparse després per la tangent, la vritat, no fá... *torero*.

Y menos primer espasa.

¡Ab prou feynas *mono-sabió!*

A la segona representació del teatro *Eldorado* ja varen
 sortir del cau los pobres músichs.

Si la novetat arriba á tenir éxit, los infelissos bufayres y
 rasca-pernills haurian tret la grossa.

D' aixó se 'n diu ser enterrats en vida.

Vaja... ¡la llufa!

Alguns colègues, entre ells *El Diluvió*, asseguren que las fotografias màgiques privilegiadas de A. Ferrepiere no contenen res que pugua ser perillós á la salut.

Ja ho sab lo públich. Las fotografias de A. Ferrepiere son las que tenen gravat l' escut d' Espanya en lo sobre.

Ojo. .

En la *currida* del diumenge passat lo Sr. Ledesma va sortirne ab lo peroné trencat.

¡Di'xós peroné! desde que va trencarsel 'n Sagasta, no passa un mes sense que tinga imitadors...

Es la terra de las imitacions.

Los xinos ja están ab la quía entre las camas, y aixó que la portan al clatell.

Desde la pallissa de Ping-Yang, que en catalá vol dir *pinyas* y *nyames*, que no saben lo que 'ls passa y regiments enters s' han entregat sense combatre.

En cambi lo japonés que de sí ja es molt trempat, está que no hi cab en la pell d' alegria.

Lo Comte *Llamp de gata*, general del Japó parla d' anar á fer un arrós al mateix Pekin que hi ha uns gossos cebats molt apropósit.

Los japonesos 's moren per l' arrós de gós.

Lo xoque dels trens á Moncada demostra una vegada mes que no curarém may.

D' aixó se 'n diu, equivocarse en lo *b, á, ba*.

Pareix impossible que fins en lo que 's fa cada dia tinguin lloch casos com aquest posant en perill la vida de confians viatjers.

Aveyam si haurém de preferir lo viatjar á peu.

Sembla mentida tanta deixadesa!

Las festas de la Mercé d' aquest any han resultat cero.

Per haver de venir á parar en aixó tant se valia haver deixat per patrona á Santa Eularia.

Passat de dos ó tres carrers de sisé ordre, tots los de la ciutat han deixat trascorrer los dias de la festa ab obscur mutisme.

Sort d' alguns aficionats al soroll que van mourer algun escándol ab piulas y cohets que jo 'ls hi hauria apuntat á un lloch que jo sé.

A mourer xibarrí, allá... á ca 'n Tunis.

Si las Empresas dels teatros de Barcelona no posan coto als excessos de las *clagues*, un dia arribará á colissió lo qu' are son escenas de plassas de toros.

Las *clagues* ja no convencen al públich y sols serveixen pera posar en ridicul als autors y actors que reben las ovacions d' encárrech.

Supliquém als autors de mérit y als verdaders artistas que no las admetin, y per los aplausos d' ellas coneixerém lo mérit de *plaqué*.

Lo que val, no necessita puntal.

¡Lo que sab en *Culio I el Casto*!

En un dels setmanaris en que hi te *alternativa*, á la obra de Vega y Bretón *La verbena de la Paloma*, la titula *La Virgen de la Paloma*.

Ja fa be en no donar alternativas...

De talent tan *seba*-llut, hasta es un honor no rebrerlas.

Copiém de *La Iberia* de Madrid:

«Según telegramas recibidos de Barcelona ha sido un verdadero acontecimiento el debut de la aplaudida triple señorita Arana en el teatro Eldorado, de aquella capital, que se verificó en la noche del sábado.

En *La Verbena de la Paloma* obtuvo una ovación, que se repitió en *El grumete*, donde lució todas sus excelentes condiciones de canto y su hermosa voz»

Asi se escribe la historia com diu aquell personatge de *El molinero de Subiza* puig variant lo verdader aconteixement per complert fracás; la ovació tinguda en *La verbena* y *Grumete* per escandol, lo demés que queda, si es que queda algo, potser que sigui vritat.

Llegim que una senyora inglesa donant menjar á las gallinas del seu corral, va perdre un anell de gran valor, no trobantlo en cap part.

Un ó dos días després menjantse un ou ferrat, va tenir la agradable sorpresa de trobarlo dintre'l rovell del mateix.

Anda, anda, ni que fossim á Xina.

Ah, que consti; ho hem llegit en un periódich de Madrid.

BIBLIOGRAFIA

Hem rebut l' exemplar de *La fiera malvada* monólech estrenat en lo teatro Gran-Via en la nit del 21 corrent en la funció á benefici del actor genérich Ricardo Güell.

Se ven al preu de 1 ral.

TELEGRAMAS XINOS

(del nostre corresponsal xino)

Mat-Ris-Molla, 26.—8 matí.—Las forsas japonesas han tingut un xoque ab los xinos quedant aquestos exesos tots sobre lo camp de batalla... adormits.

R sab-Naphs, 26.—10 id.—Es tal l'entussiasme en lo Japón que las senyoras aristócratas s' han brindat á portar á *coll y bé* á las tropas quan estiguessin cansadas y los nobles han ofert los seus sedosos vigotis pera ferne desfilas.

Ans-Híam, 26.—11 id.—Un escamot de xinos ha mutilat horriblement los cadavres de set japonesos, tallantloshi varias parts del cos.

S' ha privat per vuyt dias lo tocar castanyolas

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

Litografía Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
5, Sant Ramon, 5-BARCELONA

Veig que lo fer de cego dona mes que 'l treballar.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

ESCENAS DE BALL

Al simpàtich amich JOSEPH FIGUERAS.

—¡Hola Tres dos? No pensava que avuy vinguessis al ball.

—Ja veurás; com la senyora m' ha donat la facultat de venirhi, mentres tinga la feyna llesta.

—Ja, ja.

Quina senyora, ¿la Marta?

—No, ximpleta, la Total; no sabs qu' he mudat de casa...

—No ho sabia pas...

¡Carat!

ja fa mes de quinze días que la vaig deixar en blanch

—¿Que no te feyan bons comptes?

—Los comptes ray, no es 'l mal.

Lo que mes me molestava

era 'l genit tan estrany

de la senyora Dos quarta.

—Té ma! genit?...

—i' f' en gran;

no hi ha dona mes molesta ni en la terra ni en la mar.

Tot lo dia la tenia

com clavada al meu costat,

no deixant que ma persona tingues un punt de descans.

«Treume aquesta dos-primera

»que tinch á n' al devantal;

»are, frega las rajolas;

»i n' al hu dona menjar;

»arregla bè al dos quart tres,

»obre tot la netedat.»

Y sa llengua may parava insultantme a cada pas.

Aquesta senyora 's pensa

que perque es tres prima en gran

á na las pobres minyonas

ja las pot apostrofar.

—Com que casi totes ellas

son lo mateix.

—Es engany;

perque la que jo tinch are de mes bona no n' hi ha;

afigurat que los vespres

surto sempre á festejar

al replá de la escaleta

ab lo meu promés Joan;

no 'm diu rés quan vinch de plassa,

sempre 'm deixa veni al ball,

digas, cor, qué mes desitjas...

—Ay, dispensam' un instant,

que 'l Xeliu m' ha fet la senya

per anar á ballá 'l valz.

BERNABÉ LLORÉNS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6—Poble catalá.
- 1 2 4 3 5—Qualitat.
- 1 5 4 2—Animal,
- 4 5 6—Número.
- 4 5—Adverbi negatiu.
- 5—Vocal.
- 1 2—Membre del cos humá.
- 4 2 6—A la mar n' hi ha.
- 4 2 4 5—Qualitat.
- 3 2 1 3 5—Home célebre.
- 4 5 3 6 1 2—Apellido.

F. VENTURA LL.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NUMERO 316

Xarada.—Ca—re—ta.

Ters de sílabas.—MA TA RO
TA RRA SA
RO SA LIA

Trenca-caps.—Martorell—Maspujols.

Intrínquilis.—Boto, Bot. Bo, B.

Espatlla-cervells.—Carabasa.

Geroglífich.—Per dentaduras un den.
(lista.